

بسم الله الرحمن الرحيم وبسم الله خير ناصري و معين الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد و علي وآلهم الطيبين الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين أبداً لابد

قال العلي الحكيم وصي النبي الكريم: من اقتبس علما من علوم النجوم من حملة القرآن إزداد به إيمانا ويقينا

هفتہ نامہ

راہ آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم ونجوم و تجمیم اسلامی

تبیه و تدوین: پژوهشگده علوم نجوم و تقویم و تجمیم بنیاد حیات اعلی

هفتہ نامہ راہ آسمان شماره: سوم

۱۵ رمضان المبارک ۱۴۲۷ = ۱۶ مهر ۱۳۸۵ = ۸ اکتبر 2006

در معرفت علم نجوم و علم تنجیم

﴿ در کلام وحی و خازنان وحی (علیهم السلام) بر اهمیت علم نجوم و تنجیم تأکید گردیده است، و گذشته از وسیله بودن آن برای تدبیر در آیات و نشانه‌هی و معرفت بیشتر به حضرت وجه‌اللهی علی‌الله‌ی السلام، بر فواید آن در گستره‌های جغرافیا و جهت‌شناسی و تشخیص اوقات و گاهشناصی و تقویم، و معرفت مناسبات و نامناسبات احوال و اشخاص در امکنه و ازمان؛ اشاره شده است. ۱﴾

﴿ از مواردی که قرآن‌کریم راجع به کواكب و بروج و منازل و نیز علم گاهشماری و تقویم نجومی و نیز گاهشناصی و تشخیص وقایع از موقع نجوم سخن فرموده؛ این آیات شرife است:

﴿ بِرُوحِ دَوَازْدَگَانَهُ: وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَاهَا لِلنَّاظِرِينَ. ۲﴾

﴿ مَنَازِلَ ۲۸ گَانَهُ وَ گَاهشَمَارِي: هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضَيَّاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السَّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۳﴾

﴿ راهیابی در امور و مسیر؛ وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمٍ هُمْ يَهْتَدُونَ. ۴﴾

(۱) قرآن کریم سوره حجر آیه ۱۶

(۲) قرآن کریم سوره یونس آیه ۵

(۳) قرآن کریم سوره آیه نحل ۱۶

* گاہشناسی و تشخیص احوال و وقایع: فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ فَقَالَ إِنِّي
سَقِيمٌ.^۴

* گاہشناسی و تشخیص سرابجامها و وقایع: أَوْلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ
أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ.^۵

﴿ حضرت مولا علی ﷺ فرموده اند: زنهار که نجوم (تبجیم) را تکذیب
کنید، همانا این علم از علوم مقام نبوت است. ^۶ ﴾

﴿ حضرت رسول الله ﷺ فرموده اند:
علم نجوم را فرا گیرید تا در تاریکی بیابان
و دریا راهنماییان باشد، علم نجوم علم
حضرت آدم ﷺ است. ^۷ ﴾

﴿ حضرت امام باقر ﷺ فرموده اند:
قد کان علم نبوة نوح ﷺ بالنجوم. یعنی
علم نبوت حضرت نوح ﷺ با دانش
نجوم (آمیخته) بود. ^۸ ﴾

(۴) قرآن کریم سوره صافات آیه ۸۸ و ۸۹

(۵) قرآن کریم سوره أعراف آیه ۱۸۵

(۶) فرج المهموم بمعرفة علم النجوم، سید بن طاووس ص ۱۰۸ بحار الأنوار ج ۵۵ ص ۲۵۴.

(۷) فرج المهموم بمعرفة علم النجوم، سید بن طاووس ص ۱۰۸ بحار الأنوار ج ۵۵ ص ۲۵۴.

(۸) فرج المهموم بمعرفة علم النجوم، سید بن طاووس ص ۱۰۸ بحار الأنوار ج ۵۵ ص ۲۵۴. قال
السید بن طاووس: قد نضمن هذا الحديث أن نبوة نوح عرفها من كان عارفاً بالنجوم وطريقها فكان
في علم النجوم دلالة على نبوته و منها لحجته.

﴿ مأمون ملعون از حضرت امام رضا علیه السلام درباره علمنجوم (تنبیحیم) پرسید؟ حضرت فرمودند: این علمی است که در اصلش صحیح است، و اول کسی که در دانش نجوم سخن گفته؛ ادریس علیه السلام است، و ذوالقرین در آن ماهر بوده است، و اصل این علم از جانب خداوند متعال است، و این علم از علوم انبیاست، و به دلایلی به آنها اختصاص داشته است، و منجمین از دقایق این علم مطلع نیستند، پس حق را با دروغ آمیختند. ۱﴾

﴿ حضرت مولا علی علیه السلام فرموده اند: هر کس پاره نوری از دانش نجوم را از حاملان قرآن فرآگیرد، به ایمان و یقین خود افزوده است. ۲﴾

﴿ هارون (عین) حضرت امام موسای کاظم علیه السلام را احضار و بازپرسی کرد که: مردم درباره شما اولاد فاطمه علیه السلام گزارش کرده اند که: با علم نجوم (تنبیحیم) ارتباط داشته و آگاهی شما از آن خیلی خوب است! در حالیکه فقهای عامیان می گویند که پیامبر ﷺ فرموده .. اگر سخن از نجوم شد سکوت کنید؟ و امیر المؤمنین علی علیه السلام داناترین خلائق به علم نجوم بوده، و فرزندان و ذریه او (که شیعیان قائل به امامتشان بوده اند) به این علم آگاه بوده اند؟ حضرت امام کاظم علیه السلام در پاسخ فرمودند: این حدیث (که به پیامبر ﷺ از قول عامیان نسبت دادی) حدیث ضعیفی است و در سند آن طعن و خدشه است، و حال آنکه خداوند متعال

(۱) فرج المهموم سید بن طاووس ص ۹۴ بحار الأنوار ج ۵۸ ص ۲۵۴.

(۲) فرج المهموم بمعرفة علم النجوم، سید بن طاووس ص ۱۰۸ بحار الأنوار ج ۵۵ ص ۲۵۴.

(علم) نجوم را ستایش نموده، و اگر علم نجوم صحیح نبود خداوند آنرا نمی ستد، و انسای الهی (علیهم السلام) به آن آگاه بوده اند، و هر آینه خداوند متعال درباره حضرت ابراهیم خلیل الرحمن علیه السلام فرموده است: وَكَذَلِكَ تُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ^{۱۱} (يعني: ما اینگونه ملکوت آسمانها و زمین را به ابراهیم می نمایانیم تا از صاحبان یقین باشد) و خداوند در جای دیگر قرآن درباره حضرت ابراهیم علیه السلام می فرماید: فَنَظَرَ نَظَرَةً فِي النُّجُومِ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ^{۱۲} (يعني: او نگاهی به (وضعیت) نجوم کرد و گفت من بیمار می شوم) امام کاظم علیه السلام فرمودند: اگر او عالم به علم نجوم نبود در آن تأمل و تدبر نمی کرد، و نمی گفت که من بیمار می شوم، و حضرت ادریس علیه السلام دانانترین اهل زمانش به علم نجوم بود، و خداوند تعالی به جایگاه و مواضع نجوم قسم یاد نموده است، و خداوند خود این سوگند را این چنین توصیف کرده است که: وَإِنَّهُ لَقَسْمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ^{۱۳} (يعني: این سوگندی بس سترک است)، و در جای دیگر فرموده است: فَالْمُدَبِّراتِ أَمْرًا^{۱۴} و اراده فرموده است از آنها (مدبرات) دوازده برج و هفت سیاره و آنچه در شب و روز به امر الهی آشکار می گردد، و پس از علم قرآن؛ هیچ علمی شریفتر از علم نجوم نیست، و این

(۱۱) قرآن کریم سوره أنعام آیه ۷۵

(۱۲) قرآن کریم سوره صافات آیه ۸۸ و ۸۹

(۱۳) قرآن کریم سوره واقعة آیه ۷۶

(۱۴) قرآن کریم سوره نازعات آیه ۵

(دانش نجوم) علم انبیا و اوصیا و وارثان انبیاست، آنکه خداوند عزوجل درباره شان فرموده: وَعَلَامَاتٍ وَبِالنُّجُومِ هُمْ يَهْتَدُونَ،^{۱۰} (یعنی: و نشانه هایی است و آنها بوسیله ستارگان راهیابی می نمایند)، آنگاه حضرت امام کاظم علیه السلام فرمود: و ما این علم را می دانیم و منکر آن نیستیم ولی سخن از آن نمی گوییم. هارون به حضرتش گفت: ای موسی تو را به خدا سوگند، که این دانش را نزد جاهلان و عوام ناس آشکار نکنی، تا اینکه بر علیه تو سخن بد نگویند، و دریغ بدار این علم را از عوام، و این علم را پوشان، و به حرم جدت علیه السلام بازگرد. آنگاه هارون گفت: یک سؤال باقی ماند، تو را بخدا مرا به آن آگاه ساز، حضرت امام کاظم علیه السلام فرمودند: پرس، هارون گفت: تو را به حق قبر و منبر (رسول الله علیه السلام) و بحق خویشی و نزدیکیت به رسول الله علیه السلام سوگند، مرا خبرده که آیا توقیل از من می میری؟ یا من قبل از تو می میرم؟ چون تو این مطلب را از نجوم مطلعی، حضرت امام موسای کاظم علیه السلام فرمودند: مرا امان بده تا به تو خبر دهم، هارون گفت: در امانی، حضرت علیه السلام فرمودند: من پیش از تو می میرم، و من هیچ گاه دروغ نگفته و نمی گویم، و وفات من نزدیک است.^{۱۱}

^(۱۰) قرآن کریم سوره نحل آیه ۱۶^(۱۱) فرج المهموم سید بن طاووس ص ۱۰۸ بحار الأنوار ج ۵۸ ص ۲۵۴.

پژوهشگده ها و آموزشگده های بنیاد حیات اعلی

علوم معرفت الهی - علوم زبان و حجی - علوم کلام و حجی

علوم تلاوت کلام و حجی - علوم کلام خازنان و حجی - علوم فقه آئین الهی

علوم تقویم نجوم تحقیم - علوم طب جامع - علوم پاکزیستی

آموزش برتر (اعلی) - علوم برتر (اعلی) - علوم توانمندی بانیروی الهی

علوم عارف برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلی

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دار المعارف الإلهیة

۱۴۲۷

www.Aelaa.net

tanjim@aelaa.net

nojum@aelaa.net

taqwim@aelaa.net

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ